

Україна у фокусі

23 – 28 квітня

2012 року

ЗМІСТ

**I. Огляд політичних подій за
тиждень.....3**

II. Аналітична довідка.....5

Політичні інституції і демократичні процеси.

Влада vs. опозиція:

підготовка до виборів повним ходом.....5

I. Огляд політичних подій за тиждень

23
квітня

Партії «Фронт Змін» і «Батьківщина» на парламентських виборах формуватимуть єдиний список на чолі з Юлією Тимошенко та Арсенієм Яценюком. Про це йдеться в Декларації єдності, яку підписали обидві політсили. Олександр Турчинов в об'єднаній силі займатиметься керівництвом у центральному виборчому штабі.

У Печерському районному суді Києва почали розглядати нову справу проти Юрія Луценка. Екс-міністра висунуто обвинувачення в організації незаконного стеження та прослуховування водія Володимира Сацюка – колишнього заступника голови СБУ – в рамках розслідування отруєння Віктора Ющенка. На нинішньому засіданні суддя відхилила всі клопотання захисту.

Чоловік Юлії Тимошенко звернувся до світових лідерів з проханням захистити його дружину від фізичного знищення. Таке звернення він подав президентам США та Росії, канцлеру Німеччини, голові Європарламенту та генсеку Організації об'єднаних націй. Олександр Тимошенко просить ввести персональні санкції проти представників української влади, які причетні до справи Тимошенко, та інших колишніх урядовців.

24
квітня

Юлія Тимошенко оголосила голодування. Про це повідомив її захисник, Сергій Власенко. Він зачитав заяву екс-прем'єра, де вона розповіла про насильницькі дії представників пенітенціарної служби 20-го квітня. За словами адвоката, Юлію Тимошенко силоміць повезли до лікарні "Укрзалізниця", перед цим скрутивши в ковдру та витягнувши з камери. Тимошенко намагалася опиратися, за що дістала удар кулаком в живіт.

Прокурор Харківщини Геннадій Тюрін підтвердив, що Юлію Тимошенко доправили з колонії до лікарні силоміць. Водночас, за його словами, перевірка не підтвердила, що під час перевезення екс-прем'єра вдарили в живіт, а тому у порушенні кримінальної справи відмовили.

Опозиція заблокувала роботу Верховної Ради. Причиною блокування стала заява екс-прем'єра про її побиття, яку зачитав адвокат Сергій Власенко.

25
квітня

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Ніна Карпачова підтвердила наявність тілесних ушкоджень у Юлії Тимошенко. За її словами, екс-прем'єра у Качанівській колонії оглянули і зафіксували наявність синців на правій руці та животі. Як повідомила омбудсмен, огляд екс-прем'єра проводився за її згодою. У Партії регіонів заявили, що омбудсман потакає опозиції.

У Європарламенті Юлію Тимошенко закликали не голодувати. А українську владу попросили дати негайні пояснення щодо ситуації із заявами про побиття экс-прем'єра у Качанівській колонії. Про це заявив єврокомісар з питань розширення і європейської політики сусідства Штефан Фюле. Він попередив, що жорстоке ставлення до экс-прем'єра ставить під загрозу партнерство України з Євросоюзом.

26
квітня

Президент Німеччини Йоахим Гаук скасував візит до України, де він мав узяти участь у саміті голів держав Центральної Європи, що відбудеться 11–12 травня у Ялті. За його словами, він відмовився їхати в Україну на знак протесту проти умов утримання під вартою Юлії Тимошенко. Скасування візиту було попередньо погоджено з канцлером Ангелою Меркель. **Гуманно ставитись до Юлії Тимошенко закликала й МЗС Росії.**

Третій день триває блокада трибуни парламенту депутатами від опозиції. Народні обранці вимагають кримінальної відповідальності співробітників пенітенціарної служби, а також надання необхідного лікування экс-прем'єру.

27
квітня

Присягу омбудсмена склала Валерія Лутковська. Відповідно Ніна Карпачова втратила ці повноваження. Під час складання присяги трибуну було заблоковано, тому Лутковська виголошувала свою промову з депутатської ложі. Вона пообіцяла, що посада омбудсмана буде аполітичною.

II. Аналітична довідка

✓ Політичні інституції і демократичні процеси

ВЛАДА VS. ОПОЗИЦІЯ: ПІДГОТОВКА ДО ВИБОРІВ ПОВНИМ ХОДОМ

23 квітня відбулися дві важливі події, які засвідчили активну підготовку основних політичних сил до парламентських виборів у жовтні цього року. Дві найбільші опозиційні сили «Батьківщина» та «Фронт змін» домовилися про формування єдиного партійного списку на основі «Батьківщини», першими номерами якої мають стати їхні лідери – Юлія Тимошенко та Арсеній Яценюк, відповідно. Правляча Партія регіонів, натомість, на засіданні політичної ради сформувала персональний склад свого виборчого штабу, керівником якого було призначено секретаря Ради національної безпеки та оборони (РНБО) Андрія Ключева.

*Як вплине об'єднання
«Батьківщини» та «Фронту змін»
на виборчі шанси опозиції?
Про що свідчить оприлюднений
склад виборчого штабу Партії
регіонів?*

Разом – до перемоги?

Створення єдиного партійного списку «Батьківщини» та «Фронту змін» на основі першої анонсували досить давно. Розрахунок представників обох партій був зрозумілим: в умовах законодавчої заборони участі у виборах блоків, єдиний спосіб об'єднати дві політичні сили полягав у входженні членів однієї з них до складу іншої. Очевидно й те, що таким чином обидві партії намагаються досягти кумулятивного ефекту, збільшивши сукупний рейтинг підтримки населення. Поки що соціологічні дані суперечать цим планам: останнє опитування громадян, проведене Центром Разумкова, засвідчило, що єдиний список «Батьківщини» та «Фронту змін» на 3% відстає від сумарного рейтингу цих двох партій тритижневої

давнини. Втім, з часом об'єднання все ж може дати очікуваний ефект приросту рівня популярності. Для цього політикам, що входять до єдиного списку, потрібно не лише діяти максимально узгоджено, а й переконати українських виборців у тому, що таке злиття має на меті не лише отримання короткострокових вигод на парламентських виборах. У цьому, однак, полягає, напевне, найбільша проблема єдиного списку «Батьківщини» та «Фронту змін». Об'єднавшись напередодні виборів, вони чітко задекларували свою негативну програму – зміна влади в країні та усунення Президента Віктора Януковича законним шляхом. Водночас лишилося незрозумілим, якою буде позитивна програма об'єднання: відповідна декларація не містила згадок ні про

ідеологічну платформу оновленої «Батьківщини», ні про програму її реформ. Дуже вірогідно, що такої програми поки немає і в головах основних лідерів партійного об'єднання. Без неї, однак, буде важко сподіватися не лише на приріст підтримки населення до виборів, а й на конструктивну роботу цієї опозиційної партії в новому парламенті.

Створення єдиної партії на базі «Батьківщини» криє в собі ще одну приховану загрозу. Ратуючи за необхідність консолідації зусиль усіх опозиційних сил напередодні виборів, ідеологи створення єдиного списку можуть просто відлякати своїх союзників. Так, дві помітні опозиційні сили – «Удар» Віталія Кличка та «Свобода» на чолі з

Олегом Тягнибоком – уже заявили про своє бажання йти на вибори окремо. За умов чітко визначеної позиції цих партій надто активне наполягання на їх приєднанні до єдиного списку опозиції може дати протилежний результат і порушити ту хитку співпрацю, якої наразі досягли всі ключові гравці з опозиційного поля. Значно ефективніший спосіб координації зусиль із партнерами по політичному табору, натомість, полягав би у виявленні взаємної поваги до рішень кожної опозиційної партії щодо формату її участі у виборах. У такому разі шансів дійти до фінішної прямої виборчого процесу разом буде куди більше.

Виборчий штаб Кабінету Міністрів

Не став сюрпризом і результат засідання політради Партії регіонів, на якому було визначено представників її виборчого штабу. Попри те, що ще в лютому цього року Віктор Янукович заявив, що керувати виборчим штабом Партії регіонів буде не Андрій Ключев, політрада партії вирішила не руйнувати традицію і знову призначити на цю посаду людину, яка керувала її парламентською кампанією 2007 року. Це рішення чітко засвідчило незамінну роль Андрія Ключева для владної команди, на яку всерйоз не вплинуло навіть його переведення з уряду в РНБО.

Тривожним сигналом, однак, стало те, що до складу виборчого штабу, окрім секретаря РНБО, увійшли одразу кілька членів Кабінету Міністрів: міністр інфраструктури Борис Колесніков, міністр соціальної

політики Сергій Тігіпко та міністр юстиції Олександр Лавринович. Такий підхід до формування партійного виборчого штабу навряд чи можна назвати відповідним до демократичних стандартів, адже у зв'язку з цим одразу ж виникають підозри щодо можливого застосування адміністративного ресурсу на користь правлячої партії. Намагаючись їх розвіяти, Андрій Ключев і Сергій Тігіпко вже встигли заявити про те, що на час виборчої кампанії підуть у відпустку. Однак у такому разі ситуація лише ускладнюється. З одного боку, формальна відпустка не є гарантією відмови від застосування адміністративного ресурсу, поки людина продовжує перебувати на державній посаді. З іншого боку, відпустки одразу кількох керівників настільки важливих відомств

ставлять під загрозу ефективне функціонування державного апарату під час передвиборної кампанії. Зрештою, це свідчить лише про

одне: перемога на виборах для Партії регіонів наразі важливіша за будь-які проблеми державного управління.

Висновки

Таким чином, події цього тижня засвідчили, в якому напрямку відбувається підготовка до майбутніх парламентських виборів у таборах провладних і опозиційних сил. Партія регіонів, з одного боку, віддала перевагу перевіреним бійцям на чолі з Андрієм Ключевим як керівника свого виборчого штабу та, з іншого боку, продемонструвала пріоритетність перемоги на парламентських виборах над будь-якими іншими коротко- чи довгостроковими задачами. В лавах опозиції, натомість, було зроблено важливий крок до формування єдиного партійного списку шляхом фактичного злиття двох найбільших партій з цього політичного поля – «Батьківщини» та «Фронту змін». Поза тим, вельми проблематичними як для новоутвореного об'єднання, так і для інших опозиційних сил лишаються відсутність чітких програм дій і співпраці в майбутньому парламенті, а також небезпека порушення того стану перемир'я, що наразі склався в їхньому політичному таборі.

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (<http://dif.org.ua>).

Аналітики ДІФ:

Ірина Бекешкіна
Олексій Сидорчук
Юлія Ільчук
Марія Куц

Головний редактор випуску: Ірина Філіпчук

Інформаційно-аналітичний бюлетень «Україна у Фокусі» видається Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва в рамках проекту «Об'єднуємося заради реформ (UNITER)», що фінансується Агентством США з Міжнародного Розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні.

Щотижневий випуск бюлетеня став можливий завдяки щирій підтримці американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст випуску є винятковою відповідальністю «Демократичних ініціатив» та не обов'язково відображає точку зору USAID, Pact або уряду США. Забороняється відтворення та використання будь-якої частини цього бюлетеня у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб без відповідного посилання на оригінальне джерело.